

Gemeenteleden,

De bouw is begonnen. Daar ging een lange tijd aan vooraf. Al in oktober 2016 kwam er een eerste notitie van de toenmalige onderhoudscommissie aan de orde tijdens een kerkenraadsvergadering. Daarin stond dat er in de eerste tien jaar groot onderhoud aan zou komen met een investering die richting 1,3 miljoen zou gaan. Wat ook begrijpelijk was voor een gebouw uit 1951. En dan was er verder eigenlijk niets gewijzigd. De kerkenraad gaf groen licht om een architect in de hand te nemen om tot een plan van aanpak te komen. De keuze viel op architectenbureau VBK uit Beekbergen. Een plan van eisen werd opgesteld. Inmiddels werd mede op verzoek vanuit de mansledenvergadering de noodzaak tot verbetering en verduurzaming van het klimaat steeds duidelijker. De noodzaak daarvan werd door de uitbraak van het coronavirus nog eens benadrukt. Het Co2-gehalte lag tijdens een kerkdienst veel te hoog.

Twee plannen

In april 2021 (we zijn dan al viereneenhalfjaar verder) liggen er twee plannen, (a) aanpak kerkzaal en een poging tot verduurzaming van de bestaande Beukelaar en (b) aanpak kerkzaal en opnieuw optrekken van de Beukelaar met meer zalen op de eerste verdieping en gasloze verwarming door middel van grondwatergebruik. In de kerkzaal een systeem met warmte-terugwinning. Er was ook informatie ingewonnen bij andere kerken hoe men daar de klimaatbeheersing had aangepakt. De grote zaal van de Beukelaar zou behouden blijven. Vier hordes moesten worden genomen: (1) de stemming voor of tegen, (2) de financiering, (3) de uiteindelijke bouwkosten en (4) de vergunning.

Stemming en financiering

Voordat de kerkenraad zelf zou beslissen wilde hij eerst beide voorstellen aan de leden voorleggen. Er werd een informatieve brochure samengesteld en op de website kon men een virtuele impressie bekijken hoe een en ander gerealiseerd zou kunnen worden. Ook waren er momenten waarop men fysiek over de plannen kon praten met de bouwcommissie. Bij een anonieme stemming bleek meer dan 70% voor de grote aanpak te zijn (plan b). Nadat de kerkenraad zich evenals de meerderheid van de gemeente achter het grote plan had geschaard, werd dit standpunt definitief aan de leden voorgelegd en gevraagd welke gelden men wilde toezeggen. Opnieuw stemde ruim 70% voor de grote aanpak (en tot en met de leeftijd van 45 jaar zelfs meer dan 75%). Het vereiste vierde deel van de bouwkosten werd ruim opgebracht en het Grootboek ging akkoord met de lening.

Burenoverleg

Tijdens het proces is er ook regelmatig overleg geweest met de burenen. Dit heeft erin geresulteerd dat er op de bovenverdieping een zaal minder zal komen, maar de overige zalen zouden wat groter worden en een van de zalen kon dan in twee delen gesplitst worden. Ook andere wensen werden gehonoreerd (voorzieningen voor zwaluwen bijvoorbeeld). Door dit overlegproces is er vanuit de buurt gelukkig geen bezwaar binnengekomen tegen de verleende bouwvergunning.

Wijzigingen en subsidie

Vanwege het verloop van het ledenaantal is het aanvankelijke plan om de vleugels van de kerk te verdiepen ("wangen") losgelaten. Tijdens het proces kwam de overheid met een project voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed waaronder ook kerkgebouwen vielen. Omdat de installateur net klaar was met zijn plannen, konden we ons direct hiervoor aanmelden en door loting werd ons een bedrag verleend van ruim € 500.000,00. Dat bedrag hadden we hard nodig, want inmiddels waren de kosten in de bouw aardig gestegen.

Financiën*Overzicht financiën Bouwfonds per 15 november 2023*

Wij zijn nu bijna drie jaar verder nadat het eerste bouwblad met de begroting is verspreid.
De begroting van toen staat hieronder.

Uitgangspunt brochure 2021

Dep Kerkb		Grootboek		Eigen lening uit de gemeente		
€ 330.000,00		2.970.000,00		800.000,00		
€ 825,00	rente 0,25%	€ 37.125,00	rente 1,25	€ 10.000,00	rente 1,25	
€ 22.000,00	afloss 15 j	€ 90.000,00	afloss 33 j	€ 40.000,00	afloss 20 jr	
€ 22.825,00	tot per jaar	€ 127.125,00	tot per jaar	€ 50.000,00	p.j	199.950,00
€ 44,41	per voordeur	€ 247,32	Voordeur	€ 97,28	per voordeur	€ 389,01
€ 14,73	per (doop)lid	€ 82,02	(doop)lid	€ 32,26	per (doop)lid	€ 129,00
				per zondag	per voordeur	€ 7,48
				per zondag	per (doop)lid	€ 2,48

VoortgangUitgaven

Ondertussen is er veel veranderd: door inflatie, aanpassingen van de plannen vanwege Welstand, regelgeving etc. Worden de kosten nu geraamd op € 5.675.000,--, na Dumava-subsidie € 5.175.000,--. Daarnaast is het rentepercentage gestegen van 1,25% naar 1,75% op de lening van het grootboek in lijn met marktontwikkeling.

Inkomsten

Ook aan de inkomstenkant zijn veranderingen. De aanvang van de verbouwing is met meer dan een jaar uitgelopen, dus hebben we langer kunnen sparen. Hierdoor is de eerste aflossing ook een jaar later. In 2021 dachten we voor de verbouwing aan giften en leningen € 800.000,-- (zie schema) gespaard te hebben. De ontvangsten in 2022 waren al veel hoger. Wij kunnen u dankbaar melden dat in 2023 tot 15 november alweer ontvangen is aan leningen € 232.500,-- en aan giften/collecten en acties € 193.637,-- samen € 426.137,--.

Op een rij:

Op 15-11 2023 is beschikbaar aan eigen middelen:

reeds betaalde kosten 2022	65.000
voorziening per 31-12-22	740.000
lening gemeente per 31-12-22	86.000
leningen gemeente 2023	232.000
Giften/collecten tot 15-11-2023	194.000
lening diaconie	300.000

Totaal	1.617.000
Lening grootboek	3.000.000
lening deputaatschap	330.000
totaal	4.947.000

Dat betekent een tekort op dit moment van € 223.000,--. Echter, alle giften voor 2023 zijn nog niet binnen. Gezien de geefbereidheid van de gemeente hopen we dat er nog dekking komt voor dit bedrag. In het uiterste geval kunnen we het nog bijlenen bij het Grootboek.

Nieuw uitgangspunt november 2023

Dep Kerkb		Grootboek		Eigen lening uit de gemeente	
€ 330.000,00		3.000.000,00		1.617.000	
€ 825,00	rente 0,25%	52.500,00	rente 1,75	€ 5.250	
€ 22.000,00	afloss 15 j	€ 90.910,00	afloss 33 j	€ 13.500,00	afloss 20 jr
€ 22.825,00	tot per jaar	€ 143.410,00	tot per jaar	€ 18.750,00	p.j
47,06	per voordeur	€ 295,69	voordeur	€ 38,66	per voordeur
€ 15,22	per (doop)lid	€ 95,61	(doop)lid	€ 12,50	per (doop)lid
				per zondag	per voordeur
				per zondag	per (doop)lid
					€ 7,33
					€ 2,37
					€184.985

Nu uitgegaan van 485 voordeuren en 1500 leden. De lening van de diaconie is meegenomen bij 'Eigen lening van de gemeente', ook de rentelast hierover.

Eindelijk aan de slag

Het wachten was nog op de constructeur, die erg laat was met zijn tekeningen en berekeningen. Een constructeur wordt door een architect in de arm genomen om te berekenen of het gebouw wat constructie betreft aan de eisen voldoet (stevig genoeg). Ook waar er eventueel geheid moet worden. Begin november is de aannemer begonnen met het wegzuigen van het grind op het dak van de Beukelaar ter voorbereiding van de sloop. Inmiddels is de sloop nagenoeg afgerond.

Wat gaan we doen

Omdat in de loop van de tijd de informatie over de bouw mogelijk weer is weggezakt, noemen we in korte lijnen nog eens wat er gaat gebeuren.

Verwarming

Er komt een geheel nieuw duurzaam verwarmingssysteem. Het verwarmen gebeurt niet door middel van een gasketel, maar door middel van een warmtepomp die warmte (+/- tussen de 0 en 10 graden) uit de grond haalt, vele meters diep. De warmtepompcompressor "pompt" deze grondwatertemperatuur naar 30 tot 40 graden. Dit water gaat dan als water van een centrale verwarming (een vloerverwarmingssysteem) door de vloeren van alle ruimten. Daarom moeten er nieuwe, betonnen vloeren gemaakt worden. In de zomer werkt dit systeem omgekeerd en wordt de warmte uit

de vloer weer afgekoeld ofwel teruggegeven aan de bodembronnen, zodat de bodembronnen weer worden opgewarmd van deze 0 graden naar bijvoorbeeld 10 graden voor het nieuwe winterseizoen.

Ventilatie

De ventilatie wordt geheel nieuw, zowel de afvoer als ook de luchttoevoer, middels een warmte terugwinsysteem. Dus een ventilator die verse buitenlucht inblaast, en een ventilator die de lucht die door ons is gebruikt uit de zalen weer naar buiten blaast. Via een warmtewisselaar die er tussen zit, wordt de binnentemperatuur voor +/- 90% vast gehouden ofwel weer terug gegeven. Dus de verse buitenlucht in de winter wordt voorverwarmd met energie uit de uitgeblazen binnenlucht, en in de zomer wordt de warme buitenlucht alvast afgekoeld door de uitgeblazen binnenlucht. Die lucht wordt de kerkzaal ingeblazen vanuit de vloer, maar dan over heel veel plaatsen verdeeld. Onder de voetensteunen van de nieuwe kerkbanken worden aluminium luchtkokers gemonteerd met een aantal kleine gaten aan de onderkant. In de zalen van de Beukelaar komt de verse lucht uit plafondroosters.

Dit betekent ook dat de houten vloer van de kerkzaal vervangen moet worden door een betonnen vloer met buizen. Deze vloer moet wel onderheid worden.

Banken

De kerkbanken zullen vervangen worden door nieuwe banken met opklapbare zitting (Europees eiken blank gelakt, geleverd door firma Bijenhof). Ze zullen in een V-vorm worden opgesteld (zie afbeelding). De vorm van het podium zal hierbij worden aangepast. Het liturgisch centrum zal waarschijnlijk ook vernieuwd moeten worden, omdat een en ander niet past bij de nieuwe (kerkenraads)banken. Dat is het advies van de architect en de kleurencommissie (zie hieronder). Wij hopen dat door meer en minderwerk en door zelfwerkzaamheid de extra kosten hiervoor net binnen het budget kunnen blijven.

Liturgisch centrum

Dat brengt ons vanzelf op het volgende idee. Het zou om twee redenen mooi zijn als het liturgisch centrum door (doop)leden uit de kerk gemaakt zou kunnen worden. Allereerst: er is een tastbaar iets in het centrum van de kerkzaal wat eigenhandig door eigen mensen gemaakt is. Daarnaast: het zou erg kostenbesparend zijn. Vandaar dat we hierbij een oproep doen aan leden die affiniteit hebben met interieur-timmerwerk en meubelbouw en of het begeleiden van een dergelijk project.

Als je je hiervoor beschikbaar wil stellen, kun je een mail sturen naar:

bouwcommissie@gergemkampen.nl. We kijken er naar uit!

Dak en kozijnen

De kozijnen zullen vervangen worden door aluminium kozijnen voorzien van dubbel glas. De welstandscommissie had nogal wat eisen wat betreft de kozijnen; het moest niet veel afwijken van de huidige ranke afmetingen. Dit betekende wel een vermeerdering van de kosten.

Er komen nieuwe dakpannen en het hout van het dak zal ook, waar nodig, vervangen moeten worden. Vanwege de isolatie zal het plafond opnieuw geleverd moeten worden, maar nu met een dampremmende verf. De trapopgangen voor de zijgalerijen zullen gewoon zichtbaar zijn in de kerk; de muurtjes worden verwijderd.

Er komt een nieuwe geluidsinstallatie en ringleiding.

De Beukelaar

Behalve de grote zaal wordt de Beukelaar inclusief de kosterswoning en de huisjes in de Groenestraat afgebroken. De gevel aan de Groenestraat moet behouden blijven van Welstand. Het geheel wordt opnieuw opgetrokken. Er komt op en rond de huidige plaats van de consistorie een ontvangsthal. De consistorie en de keuken komen op een andere plaats. De hoofdingang zal gesitueerd worden aan de kant het parkeerterrein. Op de verdieping komen drie vergaderzalen waarvan er een gesplitst kan worden. Zie verder de afbeeldingen. In de grote zaal komt ook vloerverwarming. De verwarming van de Beukelaar zal eveneens gasloos zijn.

Er is een zaaltje op de tweede verdieping; ten behoeve van de knutselclub. Dat is op de zolder waar nu ook de zolder is van de huidige huisjes.

De tafel in de consistorie was niet berekend op de omvang van de huidige kerkenraad. De tafel zal daarom verlengd worden aan beide kanten. Ook wordt hij opnieuw gelakt.

De keuken met de keukeninrichting wordt vervangen (Arma en Hakvoort Professional). Die komt bij de nieuwe hoofdingang.

Kleurencommissie

Voor de bouw en verbouw moeten keuzes gemaakt worden voor de kleuren van het materiaal en van het interieur van de kerkzaal en de Beukelaar. De architect levert een aanzet die besproken zal worden in een kleurencommissie. Zij adviseert uiteindelijk de bouwcommissie. Leden van deze commissie zijn Christine van den Berg, Greetje Kanis en Anika Hofman.

Zij hebben allen kennis van interieuraankleding en kleurkeuze vanuit hun beroep en hun achtergrond. Vanuit de bouwcommissie schuiven aan kosten Ditmar Markusse en ondergetekende.

Parkeerterrein

Het parkeerterrein zal heringericht worden. Hoe een en ander eruit zal gaan zien, is nog niet bekend. Vanwege het feit dat de aardwarmteboringen onder het parkeerterrein worden geplaatst lijkt het vooreerst raadzaam om de bestaande bestrating te hergebruiken.

Vrijwilligers

Er is inmiddels veel gebeurd door vrijwilligers. Demonteren van installatie-onderdelen, verhuizing van inventaris en bibliotheek (verhuiscommissie), verwijdering en afvoer van de banken, verwijderen van tapijt. Er zou nog meer te noemen zijn, zoals het kosteloze transport van de bouwketen en het aanbrengen van rijplaten. Heel veel werk! En ook via dit bouwblad willen we de vrijwilligers heel hartelijk bedanken voor hun grote inzet! Met de aannemer is overigens overeengekomen dat alles wat de vrijwilligers doen, wordt afgetrokken van de aanneemsom.

Bouwcommissie

Er is veel werk verzet door de bouwcommissie in de achterliggende jaren. De bouwcommissie heeft enkele leden die beroepshalve van de hoed en de rand weten als het over bouwen gaat.

Het is werkelijk een genot om hen over allerlei aangelegenheden te horen communiceren met de aannemer en installateur (Dons & Troost en Kooiker, beide bedrijven uit Staphorst).

We zijn ook heel tevreden met deze bedrijven.

Kijken op de bouwplaats

Misschien rijdt u wel eens langs het kerkgebouw. In de week van 12 november is de aannemer begonnen met de sloop en (ver)bouw van de kerkzaal en de Beukelaar. U hebt op het kerkplein mogelijk al de bouwketen gezien (die ook met behulp van vrijwilligers geplaatst zijn).

Wij kunnen ons goed voorstellen dat u op een gegeven moment nieuwsgierig bent naar wat er precies binnen en buiten gebeurt. Maar, u kunt zich hopelijk ook voorstellen *dat het niet de bedoeling is dat iedereen op willekeurige momenten de bouwplaats op loopt*. Vanwege veiligheidseisen en aansprakelijkheid als er iets verkeerd gaat, mag en kan de aannemer geen onbevoegde personen toelaten op het bouwterrein. We hopen dat u hiervoor begrip kunt opbrengen.

Wel zullen we met de aannemer bepaalde momenten vaststellen waarop u, onder verantwoordelijkheid van de bouwcommissie, kunt zien wat er in de achterliggende tijd is gebeurd. Die momenten zullen we tijdig bekend maken. Ook zullen er af en toe foto's worden gepubliceerd op de site en in de app.

Het Woord gaat voort. Ook in de Bovenkerk. Dat is het belangrijkste. "In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen," Johannes 14:2. Moge de bouw een middel zijn: "opdat Zijn huis vol worde."

Namens de bouwcommissie
F.J. Verweij

Een deel van de banken is terechtgekomen in Biserica Reformată in Mărculeni in Roemenie.

